

ЮГОЗАПАДЕН УНИВЕРСИТЕТ „НЕОФИТ РИЛСКИ“

СТАНОВИЩЕ

от проф. д-р Петко Стефанов Петков,

член на научно жури в конкурс за заемане на академичната длъжност „доцент“ по професионално направление 2.2 История и археология, научна специалност Документалистика, архивистика, палеография (вкл. Историография и източникознание (Архиви на жени), обявен от ЮЗУ „Неофит Рилски“ в ДВ, бр.37/07.05.2021 г.

Относно: научната, научно-приложната и професионално-академичната дейност и продукцията, представена от участниците в конкурса

I. Обобщени данни за научната продукция и дейността на кандидата.

Единствен кандидат в конкурса за доцент е гл. ас. д-р Нурие Мехмедова Муратова. Тя е магистър по история от 1996 г. на ЮЗУ „Неофит Рилски“ и доктор по история от 2007 г. с дисертация в областта на архивистиката на тема „Архивният фонд на община Горна Джумая (1912-1945) като обект на класическата и компютърната архивистика (теоретико-методически и приложни аспекти)“. От 2004 г. досега работи като преподавател – асистент, старши и главен асистент – в Правно-историческия факултет на ЮЗУ „Неофит Рилски“ в Благоевград.

Д-р Муратова е подготвила няколко учебни лекционни курса: „Архиви на жени малцинства“ за магистърската програма „Архиви и музеи. Опазване на културното наследство в информационното общество“, както и „Архиви на жени“ и „Архиви на Държавна сигурност“ за бакалавърската степен на специалност „Архивистика и информационна сигурност“.

Научно-изследователските интереси на д-р Муратова са в областта на архивистиката и документалистиката. Тя има публикации както в научни издания, реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни с научна информация, така и в нереперирани списания с научно рецензиране. Споделила е своите изследователски постижения в редица научни конференции, участвала е в два авторитетни международни научни проекта. Издала е самостоятелен хабилитационен труд – монографията „Жени отвъд архива. Невидимите истории на жените в България“ (Благоевград, 2021). Д-р Муратова не само изпълнява, но и надвишава минималните изисквани точки по групи показатели за академичната длъжност „доцент“, което се вижда от приложените справки.

II. Оценка на научните и на практическите резултати и приноси на представената за участие в конкурса творческа продукция.

В конкурса гл. ас. д-р Н. Муратова участва с една публикувана монография и с още деветнадесет студии, статии и доклади, публикувани в периода след защитата на докторската ѝ дисертация.

Монографията „Жени отвъд архива. Невидимите истории на жените в България“ има за цел да предложи модел на архивни наличности у нас, свързани с историята на жените. Разгледани са съществуващите теории, които са приложими към изследванията на скритите за архивите и от архивите жени. Очертани са полетата за изследване на маргинализирани жени чрез използване на различни изследователски методи и интердисциплинарен подход. Представени са възникването и развитието в международен контекст на архивите на и за жени, тяхното разнообразие и специфики. Специално внимание е обърнато на състоянието на българските архиви по отношение на документалното наследство на жените: цялостно е изследвано съдържанието на фондовете, обособени са тези – институционални и лични, които са свързани с историята на жените. На тази

основа са представени няколко случая на архивни истории на жени, за които д-р Муратова е извършвала по-обстойни изследвания. Една част от тях са за жените мюсюлманки, а другите са историите на шест жени само от гледната точка на архивните наличности. Персоналните архивни изследвания на автора показват ползите от отварянето на архивите на Държавна сигурност и на комунистическата партия. Обосновано е заключението, че достъпът до архиви, които в самия си замисъл са формирани като „тайни“, дава възможност за нови, по-различни изследвания, включително и за жените, които често остават извън научния интерес.

Цялостната ми оценка за публикувания хабилитационен труд на д-р Н. Муратова е, че той съдържа не само теоретични приноси, свързани с конкретната тема, но и предлага нови изследователски полета и нови знания по проблеми, които дълго време бяха пренебрегвани в науката. С тази монография д-р Муратова утвърждава авторитета си на безспорен специалист по архивно дело и по-специално – като експерт по проблемите, свързани с архивите на и за жени.

Критичният преглед на останалата научна продукция, с която д-р Н. Муратова участва в конкурса, потвърждава вече направената положителна оценка за изследователските ѝ постижения след защитата на докторската дисертация. Макар основните ѝ усилия да са насочени към темите за историята на жените и на някои малцинства предимно през XX век (№ 2-14, 16, 18, 19, 20 от списъка с публикации) , тя има публикации и по въпроси извън тази предпочитана проблемна област: напр. за паметните места, свързани с Руско-турската война 1877-1878 г., и развитието на българското туристическо движение (№ 15), както и за непознатите досега пътни бележки на един индийски учен, посетил Балканите (вкл. и част от българските земи) през 1912 г. (№ 17).

III. Критични бележки и препоръки.

Бих препоръчал на д-р Н. Муратова да продължи и да задълбочи не само проучването, но и обнародването на архивните документи и материали, които открива и анализира, за да станат те достояние на по-широка читателска аудитория. За съжаление, все още голяма част от устойчивите представи на широката общественост за близкото и по-далечно минало се основават на умело поддържани през годините внушения, митове и идеологеми, коригирането на които е трудна задача, изискваща съзнателни и дълготрайни усилия на специалисти с различен профил – историци, архивисти, музейни служители, преподаватели и др.

IV. Заключение.

Прегледът на документите и материалите, както и на научната продукция, представена от гл. ас. д-р Нурие Муратова като кандидат в конкурса за „доцент“, показва, че са изпълнени изискванията на ЗРАСБ и Правилника за прилагането му. В представения хабилитационен труд и в другите публикации има оригинални научни приноси, значителна част от които могат да бъдат използвани и приложени и в преподавателската работа. Давам положителната си оценка и становище за заемане на академичната длъжност „доцент“ по професионално направление 2.2 История и археология, научна специалност Документалистика, архивистика, палеография (вкл. Историография и източникознание (Архиви на жени) от гл. ас. Д-р Нурие Муратова.

Дата: 26.08.2021 г.

Член на журито: .....

(Проф. д-р Петко Ст. Петков)

SOUTH-WEST UNIVERSITY "NEOFIT RILSKI"

OPINION

by Prof. Petko Stefanov Petkov, Ph.D.

member of a scientific jury in a competition for the academic position of "Associate Professor" in the professional field 2.2 History and Archeology, scientific specialty Documentary, archival, paleography (including Historiography and Source Studies (Women's Archives), announced by SWU "Neofit Rilski" in SG, issue 37 / 07.05.2021

Regarding the scientific, scientific-applied and professional-academic activity and production presented by the participants in the competition

I. Summarized data on the scientific production and the activity of the candidate.

The only candidate in the competition for associate professor is Ch. Assistant Professor Dr. Nurie Mehmedova Muratova. She has a master's degree in history from SWU "Neofit Rilski" and a doctor of history in 2007 with a dissertation in the field of archiving on "The archives of the municipality of Gorna Dzhumaya (1912-1945) as an object of classical and computer archiving (theoretical-methodological and applied aspects)". Since 2004 he has been working as a lecturer - assistant, senior and chief assistant - at the Faculty of Law and History of SWU "Neofit Rilski" in Blagoevgrad.

Dr. Muratova has prepared several lecture courses: "Archives of Minority Women" for the master's program "Archives and Museums. Preservation of Cultural Heritage in the Information Society ", as well as "Women's Archives" and "State Security Archives" for the bachelor's degree in "Archival Science and Information Security".

Dr. Muratova's research interests are in the field of archiving and documentary.

It has publications both in scientific journals, referenced and indexed in world-known databases with scientific information, and in non-refereed journals with scientific review. She has shared her research achievements in a number of scientific conferences, participated in two authoritative international research projects. She has published an independent habilitation thesis - the monograph "Women beyond the archive. Invisible Stories of Women in Bulgaria" (Blagoevgrad, 2021). Dr. Muratova not only performs, but also exceeds the minimum required points by groups of indicators for the academic position of "Associate Professor", which can be seen from the attached references.

II. Evaluation of the scientific and practical results and contributions of the creative production presented for participation in the competition.

In the competition Ch. Assistant Professor Dr. N. Muratova participated with a published monograph and nineteen more studies, articles and reports published in the period after the defense of her doctoral dissertation.

The monograph "Women beyond the archive. Invisible Stories of Women in Bulgaria" aims to offer a model of archival holdings in our country related to the history of women. The existing theories that are applicable to the research of women hidden from the archives and from the archives are considered. Fields for the study of marginalized women are outlined using a variety of research methods and an interdisciplinary approach. The origin and development in the international context of the archives of and for women, their diversity and specifics are presented. Special attention is paid to the state of the Bulgarian archives with regard to the documentary heritage of women: the content of the funds has been thoroughly studied, those have been separated - institutional and personal, which are related to the history of women. On this basis, several cases of archival stories of women are presented, for which Dr. Muratova has conducted more extensive research. Some of them are for Muslim women, and others are the stories of six

women only in terms of archival holdings. The author's personal archival research shows the benefits of opening the archives of the State Security and the Communist Party. It is reasonable to conclude that access to archives, which in their very nature are formed as "secrets", allows for new, different research, including for women, who often remain outside the scientific interest.

My overall assessment of the published habilitation thesis of Dr. N. Muratova is that it contains not only theoretical contributions related to the specific topic, but also offers new research fields and new knowledge on issues that have long been neglected in science. With this monograph, Dr. Muratova confirms his authority as an undisputed specialist in archives and in particular - as an expert on issues related to the archives of and for women.

The critical review of the remaining scientific production, with which Dr. N. Muratova participates in the competition, confirms the already made positive assessment of her research achievements after the defense of her doctoral dissertation. Although her main efforts have focused on the history of women and some minorities mainly in the twentieth century (№ 2-14, 16, 18, 19, 20 on the list of publications), she has published on issues beyond this preferred issue area: for the memorable places related to the Russo-Turkish War of 1877-1878 and the development of the Bulgarian tourist movement (№ 15), as well as for the unknown travel notes of an Indian scientist who visited the Balkans (including part of the Bulgarian lands) in 1912 (№ 17).

III. Critical remarks and recommendations.

I would recommend Dr. N. Muratova to continue and deepen not only the research, but also the publication of archival documents and materials, which he discovers and analyzes in order to make them available to a wider readership. Unfortunately, a large part of the general public's sustainable perceptions of the recent and distant past are still based on skillfully maintained over the years

suggestions, myths and ideologies, the correction of which is a difficult task requiring conscious and long-term efforts of specialists with different profiles - historians, archivists, museum staff, teachers, etc.

IV. Conclusion.

The review of the documents and materials, as well as of the scientific production presented by Ch. Assistant Professor Dr. Nurie Muratova as a candidate in the competition for "Associate Professor", shows that the requirements of the Academic Staff Development Act and the Regulations for its implementation are met. There are original scientific contributions in the presented habilitation work and in the other publications, a significant part of which can be used and applied in the teaching work as well. I give my positive assessment and opinion for holding the academic position of "Associate Professor" in the professional field 2.2 History and Archeology, scientific specialty Documentary, archival, paleography (including Historiography and Source Studies (Women's Archives) by Chief Assistant Dr. Nurie Muratova .

Date: August 26, 2021.

Jury member: .....

(Prof. Petko Stefanov Petkov, Ph.D.)